

ЛЕТО ЈЕ СТИГЛО, ЧУВАЈТЕ СЕ КРПЕЉА

ЛАЈМСКА БОЛЕСТ је инфективно обољење чији је узročник бактерија борелија бургдорфери.

Заражавање људи настаје убодом крпеља рода Иходес који су преносиоци ове бактерије, а како нам стиже лепо време и чешћи боравак у природи, изложеност крпељима и инфекцији расте. Инфекција најчешће захвата кожу, нервни систем, зглобове и срце, али могу бити нападнути и сви остали органи и системи.

Шта треба знати о крпељима?

Крпељи су паразити који се хране крвљу животиња и човека. Истовремено, они су и преносиоци узročника заразних болести, међу којима је и лајмска болест. Уколико су заражени узročником ове болести, у току храњења могу да пренесу инфекцију на човека.

За пренос *борелије бургдорфери* потребно је само око 24 часа. Важно је знати да нису сви крпељи заражени и да сваки убод крпеља не значи обавезно и настанак инфекције. Према подацима истраживања и праћења заражености крпеља на подручју Београда, проценат заражених крпеља у последњих неколико година је око 25%. Ови паразити се налазе у природи на зеленим површинама које им омогућавају довољно влажности и сеновитости.

То су подручја обрасла високом травом, шибљем, жбуновитим растињем, затим шуме, ливаде, али и неуређена дворишта и парковске површине. Крпељи бораве на влатима траве, гранама и листовима зеленог растиња до висине 1 метра. **Најактивнији су у периоду храњења, који на нашим просторима траје од почетка пролећа до касне јесени.**

Њихова појачана активност и интензивнији боравак људи у природи са почетком лепог и топлог времена доприносе наглom повећању броја особа са убодом крпеља. Из тих разлога **највећи број особа са убодом региструјемо у мају и јуну, а највећи проценат оболелих у почетном стадијуму болести у јуну.**

[УПУТСТВО за одстрањивање крпеља из коже убодене особе:](#)

Спречавање инфекције – Важно је да се крпељ што пре извади из коже, у току првих 24 часа после убода. Ако је у кожи остала рилица крпеља и њу треба одстранити због могућности настанка секундарне инфекције.

Пре одстрањивања крпеља – **Не треба стављати никаква хемијска средства** – етер, алкохол, бензин и др.

Одстрањивање крпеља из коже – Може се обавити у свакој здравственој установи (амбуланти, дому здравља, одељењу за кожне болести и др.)

Обавити хватањем рилице пинцетом што ближе кожи, без притиска на трбух крпеља, гњечења или кидања. Место убода, после одстрањивања крпеља, дезинфиковати.

Надзор над особама које су имале убод крпеља – Спроводи се у трајању 3 месеца. Контролне прегледе обављати једном месечно – ординирајући лекар или у Саветовалишту за лајмску болест.

Препознавање и откривање лајмске болести – Почетак ране фазе лајмске болести карактерише појава црвенила на кожи – ерутхема мигранс на месту убода крпеља, уз могућу појаву општих симптома и знакова инфекције. У овој фази се обавезно јавити лекару и предузети лечење.

Уколико су симптоми и знаци после убода крпеља нејасни– Обавезно се обратити лекару или Заводу за јавно здравље, Саветовалиште за лајмску болест,
тел: 010 343 994 – ЕПИДЕМИОЛОГИЈА.

Критеријуми за постављање дијагнозе – Епидемиолошки податак о убуду крпеља и/или боравак у ендемском подручју (зелене површине са зараженим крпељима), клиничка слика и микробиолошки налаз

Лабораторијска дијагностика – Серолошки тестови (ИФА, ЕЛИСА, Вестерн блот) за доказивање антитела на борелију бургдорфери у крви, ликвору и синовијалној течности су само помоћна дијагностичка метода.

**За крајњу идентификацију обратити се Заводу за јавно здравље Саветовалиште за лајмску болест,
тел: 010 343 994 – ЕПИДЕМИОЛОГИЈА.**

Карактеристике обољења након убода крпеља – симптоми

Када крпељ заражен борелиом бургдорфери убоду човека, први знаци болести се јављају после првог дана или до месец дана. На месту убода крпеља јавља се макула (бубуљица) и црвенило које се шири у пречнику од 1 до 15цм од центра ка периферији у виду концентричних кругова, а на додир је топло, безболно и у равни коже. То је сигуран знак почетне фазе болести (1. стадијум).

Истовремено се може јавити и повишена телесна температура,

главобоља, болови у мишићима и зглобовима. Локалне лимфне жлезде могу такође да буду увећане и болне. Ако се у почетној фази болести не приступи лечењу после 6 до 8 недеља и више, може доћи до запаљења можданих опни или нерава, зглобова, срчаног мишића и других органа (ИИ стадијум).

Уколико се не почне са лечењем лајмске болести у 2. стадијуму, после десет месеци или више година, може да додје до трајног оштећења здравља, инвалидности и смањења радне способности (3. стадијум).

За крај, неколико савета:

- 1. Обавезно прегледати тело и одећу након боравка у природи а шампонирањем и туширањем тела одстрањујете покретне крпеље.**
- 2. Сви крпељи нису заражени узрочником лајмске болести.**
- 3. Заражена особа не преноси инфекцију на здраву.**
- 4. Лајмска болест се лечи уколико се открије на време!**